

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Demonstrari non posse in Deo esse tres personas contra eundem
probat. c. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

CAPVT II.

Demonstrari non posse, in Deo esse tres personas, contra eundem probatur.

2. Tria igitur putat Raymundus demonstrari posse huius mysterij, eaque demonstrare conatur, quæ sigillatim, vt facilius à nobis refutentur singulis capitibus commemorabimus. Primum est, plures in Deo esse personas. Secundum est nec plures, nec pauciores esse, quam tres. Tertiū est, has tres personas esse Patrem, Filium, & Spiritum sanctū. Hæc demonstrare contendit in libro, quem vocauit Apostrophē, & in lib. de demonstratione æquiparantē, & in lib. sententiarum, in princip. vbi disputat, an Theologia sit scientia, & alibi sæpe numero: notat tamen, huius mysterij demonstrationes non esse à priori, nec à posteriori, sed æquiparantē. Vocat autem demonstrationes æquiparantē, quia nec per causam sunt, cum nulla sit causa Trinitatis, nec ab effectu, cum nullus eam indispicit: sed ab æqualibus: asserit nihilominus, has demonstrationes deduci ex prioribus propositionibus, non quia illæ sint priores conclusionibus, cum nulla sit causa ibi prior, sed quia illæ non habeant alia priores.

His politis, primum demonstrare sibi videtur hoc modo. Vbi cumque est concordia, est etiam pluralitas: hæc propositionē ipse relinquit vt notam, in diuina autem bonitate est concordia: ergo in diuina bonitate est pluralitas. Idem argumentū fieri potest in quouis attributo minorem vero sic probat: quia vbi cumque est actus, est concordia agentis, & acti in ipso actu: in diuina autem bonitate est actus, quem ipse appellat bonificare: ergo ibi est concordia bonificatiui, (inquit ille) & bonificabilis in actu bonificandi. Eodem spectat alia ratio, quæ est huiusmodi. Vbi cumque est æqualitas, est distinctio inter ipsa æqualia: in diuina autem bonitate est æqualitas inter bonificationem, & bonificabile: ergo ibi est pluralitas. Maiorem relinquit etiam vt notam; minorem vero eodem modo probat, quo probauit minorem superioris demonstrationis.

Verum hæ rationes non solum demonstrationes censendæ non sunt, sed etiam eas nullius esse momenti, statim apparet. Primum quidem demonstrationes non sunt, quia supponunt id, quod nullo modo euidenter est, nec alio modo, quam fide diuina creditur: esse videlicet in Deum actum teendum rem, qui sit productio, nam licet ratione naturali probari possit, Deum intelligere, & velle, & ita in Deo esse operationem, & actum: at nulla certe ratione euidenter ostendi potest, esse actum intellectus & voluntatis, qui vere sit productio: & nisi fides id doceret, diceremus, actum intelligendi, & volendi esse in Deo suam substantiā, non operationem, & à nobis solū concipi per modum operationis, & actus. Deinde ratio illius, ad probandum esse in Deo actum productionis, eorum, quod sit bonificatiui, bonificare, & bonificabile, friuola est. Nā hic actus non est, quem fides docet esse productionem personæ, & notio- nalem operationem, sed est actus quidam, non efficiens, & producentis, adhuc nostro modo intelligēti, sed per modū causæ formalis, sicut dicere solemus, albedo facit albu, ergo hoc modo non deducitur probabiliter, nedum euidenter, esse in Deo realem concordiam in actu bonificandi inter fiatiuum, & bonificabile, sed solum nostro modo intelligendi, quo hæc distinguuntur.

Vazquez in 1. partem To. II.

Hanc verò pluralitatem personarum esse Trinitatem, demonstrare sibi visus est Raymundus hoc pacto. Illa essentia censetur esse in maioriore actionis, in qua sufficit vnica actio, vnica passio, & vnicus actus; hoc est, illa essentia est perfectissima in agendo, in qua tantum reperitur vnicum agens, seu producens, vnicum productum, & vnicus actus, ponit exemplum, vt bonificatiui, bonificabile, & bonificare, (his enim nominibus Schola illius vtitur diuina autem essentia est in maioriore actionis, hoc est, perfectissima est in producendo, ergo in ea tria illa tantum debent esse. Maiorem huius demonstrationis probat, quia si in eadem essentia essent plures actiones, vna limitaret aliam, quod magna esset imperfectio, ac proinde talis natura non esset in maioriore actionis. Deinde eadem seruata proportionē alio medio confirmat. Illa essentia est in maioriore distinctionis, in qua est vnicus distinctiuus, generatiui, seu productiuus, vnicus etiam distinguibilis, & generabilis, producibilis, & vnicum distinguere per spirare, & amare, diuina autem bonitas est in maioriore distinctionis, ergo in diuina bonitate illa tria sufficiunt, & paulo infra subiungit hæc verba. *Intendimus dicere, quod est vnicus distinctiuus, & generatiui respectu Filij, & hic est Pater. & vnicus distinguibilis, generabilis & producibilis respectu Patris, & hic est Filius, & vnicum distinguere per spirare & amare, & hic est Spiritus sanctus.*

Ego quidem vehementer miror, quam facile hic author sibi persuadere potuit, has esse perspicuas, & euidentes demonstrationes huius mysterij: cum non solum friuolæ sint, verum etiam aliqua contra nostram fidem ex illis sequi videantur absurda. Arque primo quidem, cum hæ rationes supponant id, quod putauit Raymundus in præcedentibus fuisse demonstratum, illudque non satis probatum fuerit, vt præcedenti capite vidimus, nullam omnino vim, nedum euidentem habebunt. Secundo non constat, quomodo author demonstrat maiorem harum demonstrationum, in qua est solum vnicum producens, vnicum productum, & vnicus actus.

Tertio ex his rationibus sequi videntur absurda contra mysterium: primum quidem, Patrem esse distinctiuum filij, vt ipse Raymundus fatetur, cum tamen distinctiua personarum sint earum proprietates, & vnaquæque ab alia distinguatur aliqua sibi inherente proprietate, non alia personæ. Quo etiam fit, vt non sit vnum tantum distinguibile, & vnicum distinctiuum: sed cum tres sint personæ inuicem distinctæ, sint etiam tres distinguibiles, & tria distinctiua, nimirum proprietates: cum tamen Raymundus vnum solum distinctiuum, & vnum distinguibile esse asseueret, quod si distinguibile, dicitur quia ab alio producit, etiam Spiritus sanctus distinguibilis bebet vocari, cum etiam producat: & filius quoque dici debet distinctiuus, cum etiam producat. Eadem ratione consequitur, absurdum esse, quod dicit, nimirum Spiritum sanctum esse ipsum distinguere

